

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An Pater teneatur non solum alimenta, sed etiam dotem filiis spuriiis
præbere. Et an hoc etiam procedat, si Pater sit Clericus, etiam post
Constitutionem pij V. Ex p. 6. tr. 7 & Misc. res. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

de donationibus in rubric. de substantial. n. 16. Anton. Gabr. Roman. d. i. de don. concl. 6. n. 5. Illud certum est, donationem morte patris non confirmari, quando immoderata est, nimirum ceteris liberis praeiudicat. Gailius d. obseru. 28. n. 15. Henricus Bocerus de donat. cap. 3. num. 10.

2. Sed non deseram hic addere verba Patris Vvadingi, tract. de contr. disp. 1. dub. 10. vbi sic ait. Dico, pater filio in potestate existenti non potest donationem puram inter vivos facere; dixi donationem inter vivos, quia mortis causa facta valet, imò ipsa donatio inter vivos sustinetur in vim donationis mortis causa; cum limitatione tamen quam ait. *Donationes quas parentes habent, in fine inter vivos facta, si excedat summam legibus taxatam, scilicet quingentos aureos; & si infirmus, non requiritur expressa confirmatio illius facta in morte a parente, sed solum silentium eius, vel non reuocatio sufficit ad eam confirmandam; quod etiam sufficit ut retrahatur ad tempus facta donationis, & eo loco habeatur, ac si fuisset inter vivos facta, & valida à principio. Si verò non sit facta infirmo, solum silentium non sufficit, sed debet saltem in eo, quod excedit quingentos aureos, expressè confirmari in morte, & tunc non retrahitur ad tempus facta donationis, sed tantum incipit à tempore mortis.*

3. Sed, an donatio à patre filii sit, eo mortuo, ad hereditatis diuisionem conferenda; vide Layman lib. 3. tract. 4. c. 12. n. 11. Molinam tom. 1. tract. 1. disp. 243. Baunium in Theolog. mor. tom. 3. lib. 2. tract. 1. quest. 16. & ex Iuriconsultis Fachinæum controuers. iur. lib. 5. c. 81. & sequenti.

RESOL. XLVII.

Enumerantur alij casus, in quibus donatio patris facta filio est valida. Ex p. 8. tr. 6. Ref. 6.

1. Dico primò, quòd valet donatio à patre filia facta quando pater donat filia causa dotis, vt notat Iacobus Menochius lib. 3. p. 1. sum. 1. 29. n. 74. & segg. Corasius ad Isid. ad fratres. §. questum. num. 60. Rollandus à Valle, in tract. de iur. doti. q. 100. n. 3. Et idè valet donatio propter nuptias, quam pater filio facit. Gratianus disceptat. for. 197. n. 1. Schneidevvin. ad §. alia. n. 77. Insi. de donationibus.

2. Dico secundò, valere donationem, quam pater facit filio in militia abeunti. Sichard. in l. 2. n. 3. de inoff. dona. & Hunnius in Encycl. iur. p. 3. tit. 26. c. 1. n. 24. Deinde summus Princeps filio suo donare potest, & valet eiusmodi donatio, quia Princeps legibus ciuilibus solutus est. Princeps. ff. de legibus. Prohibitio verò donationis inter patrem & filium iuris ciuilibus est. Andreas Gailius d. obseru. 38. n. 16. Menochius lib. 3. ref. 29. n. 96. & seg. Trentacinius d. iur. donat. ref. 8. n. 9. Nicolaus Intrigliolus tr. de substit. cent. 129. 90. n. 8.

3. Dico tertio, quòd donatio à patre facta filio emancipato, statim ab initio valida est, nec confirmatio indiget. Gailius obseru. 38. n. 24. Daniel Molerus lib. 2. semel. c. 16. n. 6. Antonius Gomezius d. iur. de donat. c. 4. n. 25. Sichardus ad l. 2. n. 11. C. de inoff. test. Adèd vt donatio filiofamilias facta confirmetur per mortem patris subsecutam. Molerus c. 16. n. 6. Henricus Bocerus de donationibus, c. 3. n. 12. Mozzius d. tit. de donationibus, rubr. de personis inter quas, n. 17.

4. Alios etiam casus enumerat Lessius lib. 2. cap. 18. dub. 12. num. 61. vbi sic ait. Sunt aliqui casus, in quibus donatio patris in filium sub patria potestate constitutum statim valet. Primò, si aliquid detur in dotè, vel ad matrimonium. Secundò, cum donat bona mobilia proficiendi ad bellum. Tertio, si professuro aliquam disci-

plinam libros donet; hæc enim duo genera efficiuntur statim castrensia, vel quasi castrensia bona. Quarto, si vni fructum, quem habet in bonis aduentitijs filij, condonet filio. Quintò, si in remunerationem obsequiorum. Denique, in omnibus penè casibus, in quibus donatio inter coniuges valet statim, valet etiam parentis in filium. Ita Lessius, cui adde Hurtadum, disp. 1. diff. 7. & Baunium in Theol. mor. tom. 3. lib. 2. tr. 4. q. 9.

pro tertio ita vt in not. & supra in Ref. 40. §. Quinto. & pro Quinto huius §. supra in Ref. 45. & in alijs §. eius not.

RESOL. XLVIII.

An pater teneatur non solum alimenta, sed etiam dotem filiis spiritibus præbere? Et an hoc etiam procedat si pater sit Clericus, etiam post Constitutionem Pij V? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 28.

1. Negatiuam sententiam docet ex Theologis Molina de iust. t. 1. disp. 224. n. 2. Probatur hæc opinio, quia non valet argumentatio de alimentis ad dotem nam alimenta dantur dietim, aut in singulos menses, vel annos: dos autem simul, & vno cumulo constituitur: & sic in dote agitur de maiori præiudicio parentum, quam in alimentis; vnde licet Patres teneantur alere, non tamen tenentur dotare liberos spiritibus: posse tamen id efficere, si velint. Secundò, quia in dote erit scandalum, non autem in alimentis solutendis: nam in dote constituenda, videtur renouare pater suam incontinentiam: & alios suo prauo exemplo ad peccatum protocare; non sic in alimentis præstandis, vt de se patet. Tertio, quia dos non constituitur primariò ad alendam vitam: sed ad sustentandam familiam: parentes autem solum ductu naturæ tenentur vitam filiorum, si-liarumque spirituum alere, non verò familiam sustentare. Poterunt ergo parentes huiusmodi filios, & filias, si pauperes sint, dotare si velint, titulo elemosynæ; non tamen tenentur dotare: neque ad id possunt cogi in foro interno, aut externo.

Sup. hoc in fra in tr. 8. Ref. 112. §. vlt. Sed lege eam per totam, vt plene scias, quid facere poterit pater, aut mater cum filiis spiritibus.

2. His tamen non obstantibus affirmatiuam sententiam tenet Filiucius tom. 2. tr. 23. p. 2. c. 2. n. 42. Sanchez de matrim. lib. 4. disp. 16. num. 10. & segg. & lib. 7. disp. 88. n. 32. Surdus t. 3. com. 3. 10. n. 2. & t. 4. conf. 509. n. 1. & segg. & alij penes ipsos: quibus nouissimè adde Trullench. in Decal. t. 1. lib. 4. c. 4. dub. 2. n. 22. vbi rectè obseruat hoc procedere, etiam si pater sit Clericus, & etiam post Constitutionem Pij V.

Sup. hoc in §. rot. præterit. & in t. 2. tr. 6. ref. 4. §. Et idè. & in t. 4. tr. 72. ref. 11. §. vlt.

3. Fateor hæc secundam sententiam esse veriorè; sed si aliquis primam Molinæ velit amplecti, eum non damnarem: nam illam tanquam probabilem admittit Fagundez in Decal. tom. 1. lib. 4. c. 1. n. 7.

RESOL. XLIX.

An pater possit renuuciare beneficio legis Si vnquam, & donationem facere extraneis in præiudicium filiorum? Et notatur, quòd in casu, quo donatio propter prolem superuenientem esset nulla, donatarum non obligari ad restitutionem, donec res donata reperatur. Et docetur, quòd in dubio ea est tenenda sententia, & interpretatio, quæ humanior est, & benignior. Ex p. 8. tr. 6. Ref. 60.

1. Negatiuè respondet Hurt. disp. 1. diff. 7. Dicta donatio est nulla, quamuis renuciauerit dictis legibus, quia facta sunt in fauorem filiorum futurorum, absque limitatione aliqua. Ita ille, cui adde ex Iuriconsultis Gailium lib. 1. obseru. 46. n. vlt. & Myrsingerum cent. 5. obseru. 63.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 4.

2. Probatur hæc opinio, quia in dubio ea tenenda est sententia, & interpretatio, quæ humanior est ac benignior.